

Obveščeni
 Ni prida od tiskar
 Ne sprejme
 Refuziraj
 Part
 Inconna
 Neznan
 Umi
 Nalov
 Pomnilnik

633no fald

OBIRANJE HMELJA V POLNEM RAZMAHU

Se pred leti je avgusta prišlo v Savinjsko dolino tudi nad deset tisoč obiralk. Prišle so iz raznih krajev Slovenije in sosednje Hrvaške, da bi zaslužile. Danes sodi ročno obiranje hmelja že med ljudsko folkloro, saj hmeljev v Savinjski dolini ni več. Obiralke so nadomestili obiralni stroji, ki delo hitreje opravijo. V teh dneh obira hmelj v Savinjski dolini nad 150 strojev in če bo lepo vreme, bo pridelek pravočasno obran in pospravljen. Naš posnetek kaže tekmovalke pri ročnem obiranju hmelja na praznovanju hmeljarjev v Braslovčah.

Celje - skladišče
D-Per
III 5/1982

SAVINJSKI OBČAN

Leto V
Številka 8
Avgust 1982

«Savinjski občan» izdaja Občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Zalec.

Ureja uredniški odbor: Jože Jan (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), člani: Lojze Trstenjak, Elza Golob, Franci Ježovnik, Marjan Vidmar, Zdenko Puncer, Kristian Markovič, Franc Izlakar, Irena Terlav, Cveta Mikuž, Milan Žolnir, Nevenka Zohar.

Naslov uredništva: Zalec, Ulica heroja Staneta 1, telefon 710-671

Grafična priprava: Savinjski občan, Tisk: ČGP VEČER Maribor

Naklada: 10.500 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 je časnik «Savinjski občan» oproščen prometnega davka.

OB LETOŠNJI BERI HMELJA

Hmeljarji v Savinjski dolini imajo že nekaj dni polne roke dela z obiranjem. Kjer ni hmeljišča oklestila toča in jih niso razdejale ujme (vihar), bo pridelek nadpoperčen. Hmeljišča so bogato obložena s koblami in vse kaže, da bo hmelj tudi kakovosten. Po lanski rekordni letini imamo še eno dobro letino ne glede na to, da je nekatera hmeljišča prizadela toča z viharjem. Hmeljarji so računali, da bo znašal letošnji pridelek

hmelja okoli 3800 ton, pa ga bo precej manj. Sicer pa je za zdaj še prezgodaj govoriti o tem, kakšen bo pridelek, saj se je obiranje šele dobro začelo. Kot je znano, imamo doma mala ves hmelj že vnaprej prodan za dolarsko valuto. Naš hmelj slovi zaradi visokih odstotkov smol in kvalitete tudi na sicer hudo zahtevnih inozemskih tržiščih. Ni naključje, da kupci na tujem še vedno močno povprašujejo po goldingu, domači sorti hmelja,

ki sicer ne daje tolikšnega pridelka kot nekatere nove sorte doma vzgojenega hmelja. In tako bodo naši hmeljarji poleg novih sort še naprej sa-

dili golding, da bi ustregli zahtevam kupcev. Čeprav bo hmelja nekaj manj, kot smo pričakovali, bo treba s pogodbami določeno količino hmelja v celoti izvoziti inozemskim kupcem. Teh kupcev ne zanimajo naše vremenske neprilike, zato zahtevajo v celoti dogovorjeno naročilo hmelja. To pa pomeni, da bo treba nekoliko zmanjšati dobave domačim kupcem — proizvajalcem piva. To bo potrebno storiti tudi zaradi deviznega izkupička, ki ni majhen. Hmelj sodi med tisto blago, ki ni obremenjeno z uvozom in pomeni za naše gospodarstvo čiste devize. Situacija na trgu narekuje, da bomo v naslednjih letih pospešeno obnavljali hmeljišča, saj bi lahko prodali

precej več hmelja, kot ga pridelamo. Hmeljarji so v glavnem zadovoljni z napovedano odkupno ceno. Kolikšen bo izkupiček, bo v največji meri odvisno od pridelka. Ni malo hmeljarjev, ki visoko presega poprečni donos hmelja v Sloveniji in tako dobijo za hmelj veliko več. To velja zlasti za tiste hmeljarje, ki so svoja hmeljišča obnovili z auro in drugimi rodnimi sortami hmelja. Morda še to, da je pred letošnjim obiranjem hmelja v Savinjski dolini bilo pravočasno poskrbljeno za večjo varnost na cestah. V času obiranja hmelja se namreč ceste polne hmeljarskih voz pa tudi delavcev, zato še večja previdnost nikakor ni odveč. Obiralnih strojev je v glavnem dovolj pa tudi sušilnice so bile pravočasno nared za največje opravilo leta. Preostane nam le še to, da hmeljarjem vse do konca obiranja zaželimo lepo vreme. Lojze Trstenjak

Iz uredništva:

SPOŠTOVANI BRALCI

Kljub dopustniškim časom dogajanj v tem mesecu ni manjkalo. V uredništvu smo si prizadevali, da bi jih spremljali in pripravili poročila. Žal je med dogodki bilo vse preveč novic o ujmah, toči in drugih nesrečah o katerih tudi v tej številki poročamo. Sicer pa so bile v ospredju ocene gospodarskih rezultatov, s katerimi ne moremo biti najbolj zadovoljni. V uredništvu smo se za to odločili, da prizadevanjem gospodarstva v tej in v bodočih številkah namenimo največ pozornosti. Upamo, da smo vam uspeli ponuditi čim več informacij in zanimivega branja. Že sedaj sodelujemo z mnogimi dopisniki iz krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Mrežo dopisnikov pa želimo še razširiti, zato vas vabimo k sodelovanju. Pišite nam o življenju in delu v vaši okolici, obveščajte nas o posameznih dogodkih. Obiskali vas bomo in skupaj z vami pripravili zapis. Še posebej nas zanima, kako ocenjujete naše glasilo in veseli bomo vaših predlogov za poprestitve njegove vsebine. V mesecu juliju smo začeli tiskati časopis pri Večeru v Mariboru, zato morda kdo ni dobil zadnjih števil. Vemo tudi, da so problemi z dostavo, nekatera gospodinjstva pa že dalj časa ne dobijo časopisa. Sporočite nam, naslov potem ga boste zagotovo dobivali. Kot ste opazili, smo tudi tokrat izšli v skrčenem obsegu na osmih straneh, v kar nas je primorala pomanjkanje časopisnega papirja. Žal tako nismo mogli objaviti vseh prispevkov dopisnikov, za kar se opravičujemo. Objavili jih bomo v naslednji številki. Odgovorni urednik

ŠE SO NOTRANJE REZERVE

V tem času si številne naše delovne organizacije prizadevajo, da bi ob stabilizacijskih pogojih gospodarjenja dosegle kar najboljše rezultate. V teh naporih za proizvodnjo in za čimvečji dohodek pa je vse bolj prisotno spoznanje, da je mogoče v teh težkih razmerah doseči ustrezne rezultate le na osnovi večjih delovnih naporov. Mnogi naši delavci si iz dneva v dan prizadevajo zagotoviti dovolj surovin in polizdelkov za nemoteno proizvodnjo. Dogaja se, da smo zaradi pomanjkanja določenih materialov primorani v kratkem času preusmeriti proizvodnjo, da ne bi prišlo do prevelikega izpada. Mnogo bolj kot v prejšnjih letih varujemo z materiali in energijo. Res pa je, da so na tem področju še vedno velike možnosti, ki jih bo treba izkoristiti.

Skrb za kvaliteto proizvodnje ima ob teh, za marsikatero organizacijo zaostrenih tržnih razmerah in glede na izvozno usmerjenost, poseben pomen. Iščejo tudi nove proizvodne usmeritve, takšne, ki omogočajo večjo porabo domačih surovin.

Ob vseh teh aktivnostih in naporih pa marsikdaj težko razumemo določene administrativne ukrepe, ki nekatere organizacije združenega dela postavljajo v skoraj brezizhodni položaj. Večkrat nismo dovolj usklajeni in tako določene konkretne rešitve izostajajo, ali pa se jih lotevamo prepozno. Vsiljuje se vprašanje, ali smo v širši skupnosti sposobni pravočasno razreševati probleme, ki so bistveni za nemoteno proizvodnjo, takšno, ki ima v sedanjem stabilizacijskem obdobju širši pomen.

Ali znamo izven neposrednih proizvodnih procesov dovolj ceniti vse te napore delovnih kolektivov? Ali ni še vse preveč prisotno naše porabniško razmišljanje? Ali res znamo vsak dinar, ki ga je ustvarilo gospodarstvo, dovolj ceniti ter smotno in racionalno vlagati?

Gotovo je v prizadevanjih za premostitev teh težkih pogojev gospodarjenja v naših gospodarskih organizacijah nujno tudi izven gospodarstva storiti vse za njegovo razbremenitev. Tako bomo opravili zahtevne naloge in skrbeli za nadaljnji razvoj.

O STANJU IN PROBLEMIH V ŠOLSTVU

V šolskem letu 1981/82 je v devetih osnovnih šolah obiskovalo pouk 4326 učencev, glasbeno šolo 345 učencev, medtem ko je bilo v vrtcih 1330 otrok. Poprečni učni uspeh je bil 98,5 %, ki pa bo po opravljenih popravnih izpitih še nekoliko večji. Doseženi uspehi so plod prizadevanja dela prosvetnih delavcev, boljših pogojev dela ter uvajanja sodobnih oblik in metod pouka. Osnovno šolo je uspešno zaključilo tudi 21 odraslih.

Pouk je potekal v eni izmenici, razen na šolah Griže, Vranksko in Sempeter, kjer je še vedno enoinpolzimski pouk. Aprila je začela s celodnevno obliko dela osnovna šola Petrovče in sicer s prvim in drugim razredom. Tako je bilo vključenih v celodnevno šolo 699 učencev ali 16 %.

Učenci so svoje želje in sposobnosti zadovoljevali v številnih interesnih dejavnostih in pri fakultativnem pouku, delovno vzgojo so si pridobivali v proizvod-

nem delu. Vse več je šol, ki so uspešno sodelovale z organizacijami združenega dela pri organiziranju proizvodnega dela, kjer so učenci spoznavali proizvodni proces, pravičen odnos do dela, odkrivali lastne interese in sposobnosti ter razvijali umske in fizične sposobnosti.

Tudi v bodoče si želimo tako uspešno sodelovanje, še več, k sodelovanju želimo pritegniti čimveč sodelavcev iz OZD. To je še posebej pomembno za poklicno usmerjanje.

V naslednjem šolskem letu bo število otrok in oddelkov poraslo še zlasti v Žalcu, Preboldu, Petrovčah in Braslovčah. Kadrovska zasedba še vedno ni v celoti ustrezna, najbolj primanjkuje učiteljev glasbenega pouka. Veliko pridobitev bo pomenila dograjena šola na Polzeli, v jeseni pa bomo odprli tudi nov vrtec v Sempetru, tako bo v 70 oddelkih v občini vključenih v otroško varstvo okrog 1430 otrok.

Največ otrok bo odklonjenih v Zalcu, kjer so potrebe po vrtcu sedaj največje.

Kljub novim pridobitvam pa ostajajo v ospredju finančni, prostorski in stanovanjski problemi. Prepočasno uresničujemo družbeno sprejeto načelo o enakopravnem družbenoekonomskem položaju prosvetnih delavcev z delovnimi ljudmi na drugih področjih združenega dela. Zaradi tega in vse večjega prizadevanja za modernizacijo pouka ter učnih uspehov na eni strani, na drugi strani pa omejitve teh sredstev povzročajo, da je položaj delavcev vzgoje in izobraževanja nezadovoljiv. Kljub temu bodo delavci v vzgoji in izobraževanju vestno nadaljevali svoje delo pri oblikovanju svobodne, ustvarjalne, samostojne in celovite osebnosti samoupravne družbe.

V novem šolskem letu želimo učencem in prosvetnim delavcem mnogo delovnih uspehov. Breda Verstovšek

PREDEN SE V ŠOLO PODAMO

PO VSE POTREBNO SE V NAMO

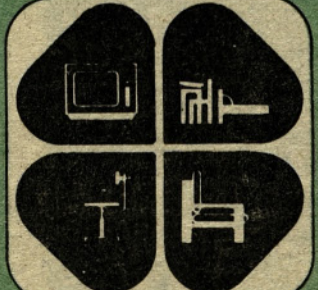
NOVO SREDIŠČE VAŠIH NAKUPOV

PRODAJNI CENTER LEVEC

nama

lesnina

ZA SREČO V DRUŽINI

NAKUP V LESNINI

KAKO SMO GOSPODARILI:

Še najboljše kmetijstvo

Dosežki šestmesečnega gospodarjenja v žalski občini niso razveseljivi, saj ustvarjeni dohodek ni pokrival vseh oblik porabe, oziroma je slednja rasla hitreje od stopnje rasti dohodka in čistega dohodka. Neugodna gibanja, ki jih je bilo opaziti na začetku leta, oz. v prvih treh mesecih tekočega leta, so se nadaljevala tudi v drugem kvartalu. Posamezne ekonomske kategorije so znatno pod planskimi okviri, slabša pa se tudi delitvena struktura dohodka in čistega dohodka.

Ob nedavno sprejetih intervencijskih ukrepih (zamrznitev cen, ukinitvev potrošniških kreditov) ni pričakovati vidnega izboljšanja v drugem polletju in tako bo treba napeti vse sile za uresničevanje stabilizacijskih programov.

Ocene gibanj posameznih ekonomskih kategorij kažejo, da je gospodarstvo povečalo celotni dohodek za 20 %, ob tem pa so se za enak odstotek povečala tudi porabljena sredstva. Tako znaša rast dohodka 19 %, primerljivega dohodka pa 24 %. Industrija je zabeležila le 14 % rast dohodka, tako da se je ob 13 % rasti porabljenih sredstev dohodek povečal za 16 %. Nizko rast dohodka pripisujejo predvsem zmanjšanju fizičnega obsega industrijske proizvodnje.

Ob 19 % rasti dohodka smo povečali del čistega dohodka za OD (bruto za 31 %), kar kaže, da ne uresničujemo dogovora o razporejanju dohodka in sredstev, se je v globalu akumulacija zmanjšala za 1 %, sredstva za reprodukcijo pa so porasla le za 18 %. Poslabšali sta se rentabilnost in ekonomičnost. Družbena produktivnost je sicer porasla za 21 %, kar pa ne zadošča za uresničitev planiranih razmerij.

Skrb zbujajo tudi podatki, da v šestih mesecih tekočega leta uvoz nismo pokrili z izvozom. Dohodek je najhitreje naraščal v kmetijstvu (46 %), najmanj pa na področju stanovanjsko-komunalne dejavnosti (1 %). V industriji, kjer je dohodek porasel za 16 %, je edino gradbeništvo izkazalo celo nižji dohodek kot v enakem obdobju lani. Število zaposlenih je najbolj poraslo v trgovini (13 %), v prometu (6 %), ostale dejavnosti (gradbeništvo, stanovanjska in komunalna dejavnost, obrt) pa so celo zmanjšale število zaposlenih.

V strukturi ustvarjenega dohodka se je delež industrije zmanjšal od 82 % na 79,7 %, medtem ko se je v kmetijstvu povečal od 5,7 % na 7 %. Bilo je tudi 13 izgubarjev, v skupnem znesku 35,8 milijonov dinarjev.

V tem obdobju je znašala vrednost izvoza 571.694 tisoč dinarjev (ind. 101,4), od tega 61 % na konvertibilno področje, 39 % pa na klirniški trg. Skupni plan izvoza je bil dosežen 43,6 %.

Podatki opozarjajo, da nam gospodarska gibanja uhajajo iz rok in da bo treba napeti vse sile, da bi v drugi polovici leta odpravili neugodne trende.

POVEČAN UVOZ

Polletni gospodarski rezultati

Gospodarski rezultati, ki smo jih ob polletju dosegli v naši občini, niso spodbudni. Gibanja na področju ekonomskih odnosov s tujino so precej slabša kot v prejšnjih obdobjih, izgube znašajo dobrih šestnajst milijonov dinarjev, dohodek ne zadošča za pokrivanje vseh vrst porabe in še bi lahko naštevali.

Poraba torej raste hitreje od dohodka in čistega dohodka. Naše gospodarstvo je dohodek povečalo za dvajset odstotkov. Za prav toliko pa so se povečala tudi porabljena sredstva. Doseženi dohodek je precej izpod plana, saj znaša komaj dvajset odstotkov.

Slabši so bili polletni rezultati še zlasti v industriji. Tam so zabeležili le trinajstodstotno rast prihodka. Ob hitri rasti porabljenih sredstev se je dohodek povečal za šestnajst odstotkov. Torej, lahko

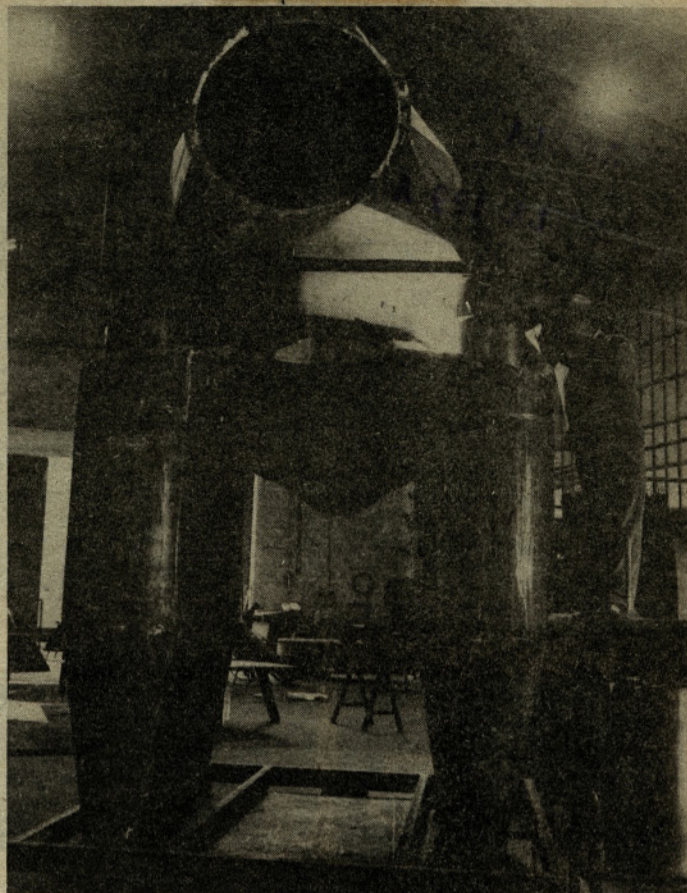
sklepamo, da nizka rast dohodka ni v tolikšni meri posledica visokih cen reprovromaterialov in surovin kot nizkega fizičnega obsega proizvodnje.

Zanimiva je tudi ugotovitev, da so se sredstva za bruto osebne dohodke povečala za enaintrideset odstotkov. Ob nizki rasti dohodka to pomeni, da v občini ne izvajamo sprejetih določil dogovora o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodke. Zaradi preveč izplačanih osebnih dohodkov se je zmanjšala akumulacija, med tem ko so sredstva za reprodukcijo narasla le za osemnajst odstotkov. Za 29 odstotkov nižja kot v enakem lanskem obdobju je tudi donosnost ekonomičnosti, pa se je znižala za en odstotek.

Z izgubo je poslovalo šest organizacij združenega dela: Sigmin tozd Sanitarne stene,

Montanintozd Zaloška gorica, hotel Prebold, Avtoprevoz Šempeter, TZO Prebold in Dravske elektrarne Maribor-Elektroprenos Podlog.

Industrija je izvozila za več kot 428 milijonov dinarjev izdelkov. Pri tem je skrajno neugodna regionalna struktura izvoza, saj je predstavljal izvoz na konvertibilna področja le osemindeset odstotkov. Vrednost izvoza kmetijstva in trgovine pa je znašala dobrih 143 milijonov dinarjev. Celoten izvoz je bil na konvertibilna tržišča. Močno se je povečal uvoz. Znašal je več kot 160 milijonov dinarjev, tri četrtine pa ga je bilo s konvertibilnega tržišča. Skratka — ob polletju uvoz ni bil pokrit z izvozom. To pa postaja dejansko vse bolj zaskrbljujoče, še zlasti zato, ker vemo, da doslej ni bilo tako. —ez

Iz proizvodnje kleparske opreme v Sigmi na Vranskem

Kako pa v Sigmi?

V poročilu o poslovanju gospodarstva občine Žalec za prvo polletje smo zasledili, da je med izgubaši tudi Sigma, TOZD Sanitarne stene. Zanimalo nas je, kako ocenjujejo gospodarske rezultate v Sigmi. O tem smo se pogovarjali z direktorjem delovne organizacije Radovanom Goriškom in vodjem TOZD Vransko Radenkom Živanovičem.

Najprej smo vprašali Radovana Goriška, kje so razlogi za izgubo v TOZD-u Sanitarne stene in kakšne ukrepe in načrte so si zastavili do konca leta?

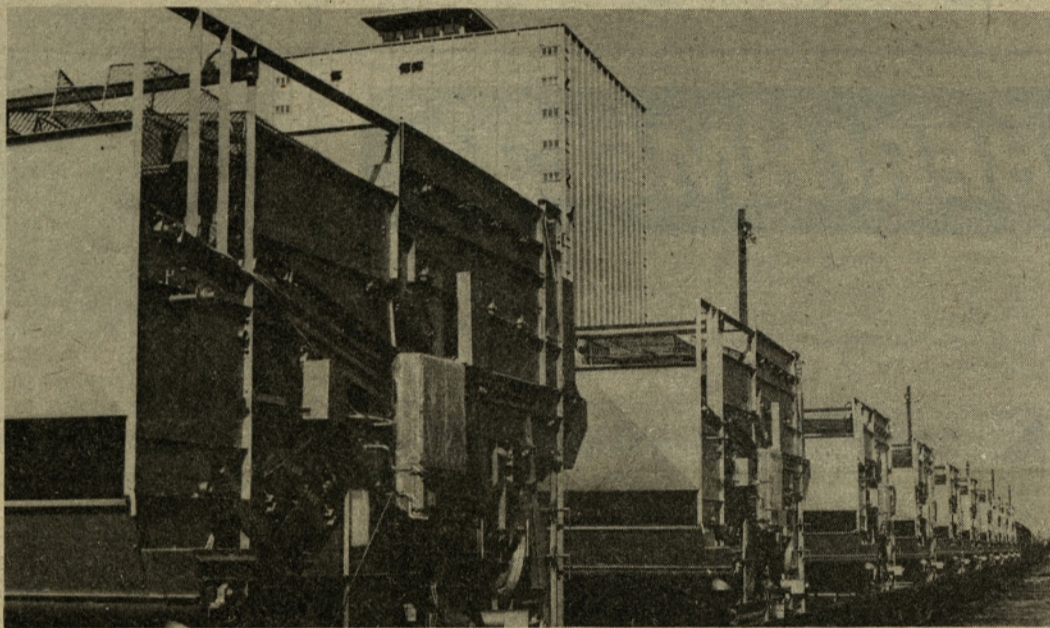
Radovan Gorišek: »Razlogi za nastalo situacijo so objektivna in tudi subjektivna značaja. Težave, ki so prisotne v gradbeništvu, se odražajo tudi pri nas. Gre za zmanjšanje investicijske dejavnosti, za razkorak v cenah reprovromateriala in končnih izdelkov. Med subjektivnimi razlogi naj omenim slabo organizacijo dela, porabo materiala, izkoriščenost delovnega časa, nekontinuirana naročila itd. V ukrepih, ki smo jih sprejeli, namenjammo ravno tem slabostim največ pozornosti. Če bomo skupno z vsemi zaposlenimi v TOZD-u, še posebej z vodstvom, odgovorno uresničevali sprejete ukrepe, so-

dim, da bodo tudi rezultati spodbudnejši.«

Povsem drugačna slika je v temeljni organizaciji Kovinska predelava Vransko, kjer so rezultati zelo ugodni. Večina kazalcev gospodarjenja je v primerjavi z lanskim letom presežena za več kot 200 %. Kako so dosegli takšne rezultate?

Radenko Živanović: V tem letu je proizvodnja potekala kontinuirano torej brez večjih zastojev, porasla je produktivnost in s tem fizični obseg proizvodnje, seveda ob večji izkoriščenosti delovnega časa. Za dosežene rezultate imajo največ zaslug delavci, ki so spoznali, da je le z delom mogoče ustvariti večji dohodek. Zavedamo se težav, s katerimi se še bomo srečevali, predvsem v zvezi z reprovromateriali, rezerve bomo iskali v temeljni organizaciji. Intenzivno delamo na novih programih, omenim naj trajno gorče peč na lesne odpadke, izboljšati pa bomo morali še organizacijo dela, izkoriščenost delovnega časa in še kaj.«

Lahko bi rekli — dve plati medalje, pa vendar — ključ je v obeh primerih v boljši organizaciji dela v izkoriščenosti delovnega časa; skratka v notranjih rezervah. —jk

Obiralni stroji za hmelj, pripravljeni za izvoz v Rumunijo

HMEZAD STROJNA — TOZD ŽALEC

VEČJI IZVOZ OBIRALNIH STROJEV

Strojna Žalec se v žalski občini uvršča med tiste manjše kolektive, ki svoje izdelke uspešno izvažajo na tuje. Vsekakor je razveseljivo, da bodo letos v primerjavi z lanskim letom kar za 80 odstotkov povečali vrednost izvoza. Izvažajo predvsem stroje za obiranje hmelja, pa tudi drugo kmetijsko mehanizacijo. Letošnja vrednost izvoza naj bi znašala nad 600 tisoč dolarjev.

Obiralne stroje za hmelj izdelujejo po tehnologiji zahodnonemške tovarne Wolf. Letos je največja uvoznica teh strojev Romunija. V letih 1980/81 so jim odpremili 20 obiralnih strojev, letos pa že 13. Stroji imajo večjo zmog-

ljivost oziroma enstroj obere v eni uri 300 hmeljskih trt. Kupci na tujem pa tudi domači hmeljarji so zadovoljni s to mehanizacijo, saj je kvalitetna, njena velika vrednost pa je tudi v tem, da je moč stroje za obiranje hmelja enostavno vzdrževati.

Novi predpisi glede udeležbe pri izkupičku deviz so prizadeli tudi Strojno. Kljub večjemu izvozu pridobijo komaj dovolj deviz za nabavo potrebnih delov. To pa seveda ne zmanjšuje pomena njihovega izvoza, saj s tem prispevajo delež pri izravnavanju zunanjetrgovinske bilance.

Tako kot marsikje, se tudi v Strojni spoprijemajo s teža-

vami pri zagotavljanju reprodukcijskega materiala. Poleg Romunije, ki blago plačuje v dolarski valuti, se Strojni odpirajo možnosti prodaje obiralnih strojev v Bolgariji; Iran pa se zanima za stroje za pridelovanje krompirja. Prvo vzorčno pošiljko teh strojev so kupcu že odpremili. Strojna izdeluje še trosilce za umetno gnojilo in drugo mehanizacijo za potrebe hmeljarjev in sadjarjev.

Na rob bi zapisali še to, da njihov proizvodni program temelji na dosežkih lastnega dela in ob dobrem sodelovanju s proizvajalci.

Tk. L

Izguba v zdravstveni skupnosti

Zaradi doseženih prihodkov interesnih skupnosti v prvi polovici leta, zaradi novo ocenjene mase bruto osebnih dohodkov in zaradi povečane skupne porabe za dobrih dvanajst milijonov dinarjev so se prispevne stopnje za občinske interesne skupnosti s prvim avgustom v globalu znižale za 0,25 %. Prispevna stopnja iz osebnega dohodka se je znižala za 0,3 %, iz dohodka po osnovi BOD pa se je povečala za 0,05 %.

Celotni prihodki samoupravnih interesnih skupnosti so ob polletju znašali več kot 50 odstotkov letnega plana.

Celotni prihodki pri izobraževalni skupnosti in skupnosti otroškega varstva so nad planom zaradi zagotavljanja naložbenih sredstev. Izobraževalna skupnost je iz sredstev samoprispevka prenesla dobrih osem milijonov dinarjev za izgradnjo osnovne šole na Polzeli. Kulturna skupnost pa je skupnosti otroškega varstva posodila za gradnjo vrta v Šempetru dvanajst milijonov dinarjev.

Odhodki interesnih skupnosti so bili realizirani od 31 % (pri občinski raziskovalni skupnosti) do 51 % pri občinski zdravstveni skupnosti. Pri

tistih interesnih skupnostih, kjer je bila poraba pod planom, so programi takšni, da jih ne izvajajo po dvanajstih, temveč odpade večji del plačilne obveznosti na drugo polovico leta.

Zdravstvena skupnost ima ob polletju za pet milijonov in 654 000 dinarjev izgube. Več kot so planirali so namreč porabili za osnovno zdravstveno varstvo in to predvsem za ambulantno zdravstveno varstvo, z obzdravitveno varstvo, za proteze in ortopedske pripomočke ter za zdraviliško zdravljenje. —ez

Sindikalne informacije

Pri občinskem svetu Zveze sindikatov, v Žalcu so se odločili, da bodo izdajali informacije o delu in nalogah sindikatov. Ker gre za zanimivo novost, smo za pogovor zaprosili sekretarja občinskega sveta Karla Seiberta.

— Kako bodo izhajale te informacije in kaj želite z njimi doseči?

K. Seibert: »Izhajale bodo po potrebi, vsekakor pa večkrat v letu. Vse je seveda odvisno od sindikalne aktivnosti. Če bo treba, bodo izhajale tudi vsakih štirinajst dni. V informacijah bodo objavljene tekoče naloge Zveze sindikatov. Prva številka bo izšla že v naslednjih dneh.«

— Kakšna bo vsebina prve številke?

K. Seibert: »Poleg uvodnika bodo v prvi številki objavljene še aktualne naloge Zveze sindikatov, ki izhajajo iz seje predsedstva republiškega sveta, ki je bila pred kratkim. Gre za izvleček glavnih nalog. Le-te smo obravnavali tudi na posvetu s predsedniki osnovnih organizacij Zveze sindikatov. S temi nalogami želimo seznaniti širši krog sindikalnih

aktivistov v organizacijah združenega dela. V prvi številki bo tudi poročilo o podelitvi priznanj samoupravljalcem in srebrnega znaka Zveze sindikatov. Pisali bomo tudi o občinskem in republiškem tekmovanju kovinarjev. Objavljeni bodo še zaključki s seje predsedstva občinskega sveta ZS o pomembnejših vprašanjih, ki jih obravnavajo naše komisije in sveti ter odbori. Skušali bomo posredovati tudi podatke o osebnih dohodkih, naraščanju življenjskih stroškov in še o čem?«

— Kdo bo prejemal te informacije?

K. Seibert: »Informacije bodo prejemali predsedniki osnovnih organizacij, ti pa naj bi potem v svojih sredinah informacije posredovali na izvršilnih odborih ter drugim članom.«

— V kakšni obliki bodo izhajale informacije?

K. Seibert: »Prva številka bo v ciklostilni obliki, za vnaprejšnja se ne vemo. Trudili pa se bomo, da bodo zanimive po vsebinski in oblikovni plati, saj bodo le tako lahko dosegle svoj namen.«

—nik

HUDA URA NAD SAVINJSKO DOLINO:

VIHAR POVZROČIL VELIKO RAZDEJANJE

Vihar je bil tako silovit, daje ruval debela drevesa, razkrival strehe in podiral hmeljske žičnice — največ škoda je nastalo na hmelju, ki je tik pred obiranjem.

Minulo soboto med 15. in 16. uro se je nad nekaterimi kraji Savinjske doline razdijala huda ura s silovitim viharjem, kakršne ljudje ne pomnijo. Vihar je igranje ruval mogočna drevesa, podrl kozolec kmeta Franca Baša v Kamenčah, razkrival strehe, podrl več hektarov veliko leseno hmeljsko žičnico, z ostalih betonskih žičnic pa potrgal hmelj in ga steptal na tla.

Vse se je zgodilo v nekaj minutah in vihar je po nekaj minutah divjanja tako hitro, kot je pridivil, tudi ponehal. Za njim pa je ostala pustoš, velika škoda.

Kot ugotavljajo je vihar zajel in poškodoval okoli 40 hektarov hmeljskih nasadov, od tega je 20 ha Hmezadovih žičnic, 20 ha pa hmelja v kooperaciji. Škoda na hmelju bi bila še večja, če bi vihar podrl tudi betonske žičnice, ki pa so to pot vzdržale. Podrta je le sedem ha velika hmeljska žičnica kooperacijske proizvodnje v Poljčah.

Medtem so skupine delavcev že obesile vodila s hmeljem. Hmelj je precej poško-

dovan in bo pridelek občutno manjši. Hmelj namreč še ni dozorel za obiranje. Že prve ocene kažejo, da je sobotna ujma uničila od 60 do 70 odstotkov pridelka hmelja na območju Kamenč, Glinja, Pariželj, Poljč in ostalih vasi.

Hmezad ocenjuje, da je nastalo na hmelju za devet milijonov dinarjev škode. Še večja pa je škoda v kooperacijski proizvodnji, ki znaša 14 milijonov dinarjev. Seveda pa te številke še niso dokončne. To je po krajšem presledku že drugi udarec Savinjski dolini in njenemu hmelju. Nedavna toča je povzročila veliko škodo, saj bo 400 ton manj hmelja, k temu pa je treba dodati še škodo po zadnjem viharju, ki je hmeljarjem odškrunil okoli 50 ton hmelja. Občutna škoda je tudi na porušenem Baševem kozolcu, izruvanem sadnem drevju in na drugem imetju.

Naj zapišemo, da so štabi civilne zaštite takoj začeli delati in s skupnimi napori kmalu odstranili najvidnejše posledice sobotne ujme.

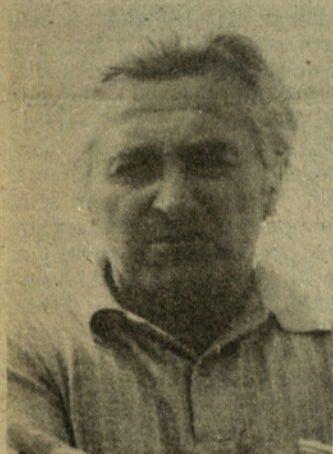
Zapisi smo nekaj izjav krajanov iz Kamenč in Pariželj: Kmet Franc Baš iz Kamenče nam je povedal, da ga je vihar zajel na dvorišču. »Na opozorilo zeta Petra sem se še zadnji trenutek umaknil pod streho, sicer bi me vihar dvignil in treščil kdo ve kam.

Kozolec je dvignil, kot bi bil iz kart, nato pa ga treščil na tla, da je ostala sama podrtija. Kozolca ni več, vihar pa je poškodoval tudi avto in traktor. Škoda je velika in težko bo, saj imamo kozolec zavarovan za skromno vsoto. Še dobro, da smo pri takem razdejanju ostali pri življenju.«

Janez Šmon: »Gradimo hišo. Opazili smo, da se bliža huda ura, vendar tako silovitega viharja nismo pričakovali. Ko nas je zajel, smo bili vsa družina pod šotorom. Ženo sva krepko držala platno in vrvi, da nam vihar ni dvignil strehe. Obdržali smo se skupaj, kovinske palice pa so vse zvite. Kaj takega še nismo doživeli.«

Ivo Dernač, Parižlje: »Ujma nas je zalotila pri gradnji hiše. Opazovali smo, kako se vrtniči po zraku nekakšen stožec še najbolj podoben velikanskemu čebeljemu panju s premerom vsaj petdesetih metrov. Ko nas je zajel, je bilo treba hitro pod streho na varno. Vihar nam je porušil steno, ki smo jo pozidali. Razdejanje je trajalo nekaj minut, nato se je vihar tako hitro polegel, kot je prihrumel. Škoda je velika in dobro je, da ni bilo človeških žrtev.«

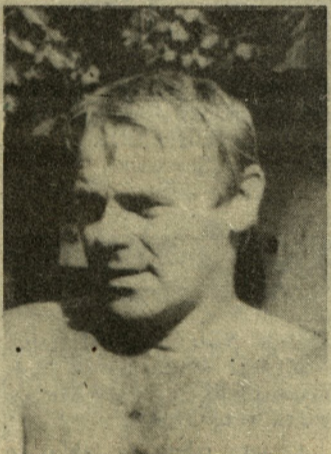
Lojze Trstenjak posnetki: L. Korber

Ivo Dernač

Franc Baš

Janez Šmon

NISO OSTALI SAMI

Ob težki naravni nesreči, ki je prizadela Braslovče, je kmetom kooperantom med prvimi priskočila na pomoč kmetijska zadruga, in delavci delovnih organizacij, ki so prizadetim pomagali odpravljati posledice orkanskega vetra. Kmetje kooperanti braslovške zadruge — Parižlje — Poljče se vsem, še posebno vodilnemu osebju zadruge, zahvaljujejo za izkazano pomoč.

-vc

NOVO NEURJE

Vse kaže, da letošnje vremenske neprilike hudo pešijo kmetovalce Savinjske doline. Le nekaj dni po hudem neurju z močnim viharjem, o katerem poročamo, je minulo soboto nekatera področja Savinjske doline zajelo novo neurje. Med močnim nalivom je padala tudi toča. Neurje je zlasti povzročilo precejšnjo škodo na območju Braslovč in Letuša, kjer je podrlo tudi šest hektarov veliko hmeljsko žičnico.

Na območju Braslovč je močno narasel potok in zlasti v Rakovljah poplavlil nekatere stanovanjske hiše in gospodarska poslopja. Škoda še niso ocenili, vsekakor pa je občutna. Prizadeto prebivalstvo je ob krepki pomoči gasilcev in drugih takoj začelo odstranjevati posledice neurja.

Vihar je igranje ruval drevesa

Solidarnost ob naravnih nesrečah

Predsedstvo Občinske konference SZDL Žalec je na zadnjih dveh sejah obravnavalo poročila o nastali škodi po toči, potresu in neurju ter hkrati ocenilo ukrepe za omilitve škode in pomoč prizadetim. Ocenjena škoda na poljščinah in zgradbah znaša okrog 250 milijonov dinarjev. Predsedstvo je ugodno ocenilo prve ukrepe in akcije za ocenitev škode in pomoč. Zato je izreklo priznanje izvršnemu svetu skupščine občine in komisijam SOZD Hmezad in dejavnikom v krajevnih skupnostih, zlasti civilni zaščiti.

V mnogih primerih se je izkazala medsebojna sosedska pomoč, bilo pa je tudi nekaj solidarnostnih akcij. Zlasti dobro je ocenjen ukrep izvršnega sveta o mobilizaciji vojaških obveznikov iz območja Braslovč za dviganje podrtega hmelja.

Za še hitrejšo obveščanje in ukrepanje bo še potrebno

opraviti določene priprave v zvezi s centrom za obveščanje, javljanje, opazovanje in alarmiranje ter v službah organov za notranje zadeve. Izrednega pomena je pravočasna in številna organiziranost vseh sil v krajevnih skupnostih. O tem so prejele krajevne konference nekaj pobud. Izvršni svet pa bo skupaj s sekretariatom za ljudsko obrambo in drugimi upravnimi organi pripravil enodnevni seminar s primernimi navodili za odgovorne aktiviste v krajevnih skupnostih.

Pospeševalna služba KZ Savinjska dolina je bila uspešna. Predsedstvo je podprlo predlog izvršnega sveta bankam na našem območju, da naj nudijo prizadetim občanom in organizacijam posojila pod ugodnejšimi pogoji. Zavarovalnice pa naj nekoliko hitreje ocenjujejo škodo. Občanom pa velja priporočiti, da je potrebno pri zavarovalnici v večji meri zavarovati imetje

in pridelke. Predsedstvo je podprlo tudi pobude in predloge za spremembo družbenega dogovora o načinu porabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč v Sloveniji. Solidarnostni sklad bo potrebno ustanoviti tudi v občini in najti pa tudi primerne oblike združevanja sredstev; del sredstev pa naj bi ostal občini tudi od republiškega sklada.

Sredstva javnega obveščanja so se hitro in dobro vključila v obveščanje in poučevanje občanov. Bilo pa je objavljenih tudi nekaj napačnih informacij.

Predsedstvo je obravnavalo tudi druga aktualna vprašanja, zlasti prve ocene rezultatov gospodarjenja skupne in splošne porabe v prvem polletju 1982. Sprejeta stališča so podobna stališčem izvršnega sveta in drugih družbenopolitičnih organizacij. —ez

Na Vranskem so mladi molčali

Okrogla miza, ki so jo na Vranskem pripravili v okviru Srečanja mladih zadrudnikov Slovenije, je skušala odgovoriti na vprašanje, kako ustvariti pogoje, da se bodo mladi odločali ostati na kmetijah. Pričakovati je bilo, da bodo mladi kritično spregovorili o delu, življenju in težavah na kmetijah. Žal pa je okrogla miza razočarala. Mladi kmetje so namreč bolj kot ne molčali, če pa se je že kdo oglašil, potem je zastavil vprašanje, ki sicer ni nepomembno, nihče pa ni opozoril na korenine vseh problemov.

Eno od osnovnih vprašanj je bilo, kako zagotoviti mlademu človeku, ki se je odločil, da bo kmet, vsaj približno enake pogoje za življenje, kot bi jih imel, če bi se zaposlil drugje. Vsakdanji primeri opozarjajo na to, da o izenačitvi sploh ni govora. Ena izmed bistvenih razlik je v tem, da se delavcu, denimo v industriji, ni treba ubadati s problemom, kako plačevati vse prispevke, ki mu bodo zagotovili zdravstveno, invalidsko in pokojninsko zavarovanje. Socialna varnost kmetov je mnogo bolj negotova.

Precej težav v kmetijstvu bi seveda lahko razrešili, če bi v kmetijstvu povečali produktivnost in če bi bilo bolj prisotno podružbljanje zasebne kmetijske proizvodnje. Prav v tem je velika možnost, ki še čaka zlasti mlade kmete. Mladi kmetje bi morali več storiti za združevanje zemlje. Žal pa je njihova vloga pri odločanju tako majhna in ne morejo bistveno prispevati k spreminjanju razmer. Mladi kmetje bi morali na Vranskem spregovoriti o tem, da morajo soodločati o, teh pomembnih vprašanjih takoj, ko prično z delom na kmetiji. Če takšna pravica pripada mlademu delavcu, ki prvič nastopi delo za strojem, potem

bi takšno pravico lahko imel tudi mladi kmet. Tako bi mladi bili dejansko plačani po delu, enakopravno bi plačevali prispevke za skupno in splošno porabo. Potem bi prav gotovo lahko uživali tudi pravice, ki izvirajo iz tega.

Če mladi nimajo priložnosti, da drugod opozarjajo na vse te probleme, potem bi lahko to storili v svoji zadrugi, krajevni skupnosti in še kje. Priložnost, žal v veliki meri zamujena, je bila tudi »okrogla miza« na Vranskem. Resnici na ljubo je treba zapisati, da so marsikdaj ostali tudi brez odgovora na zastavljeno vprašanje.

Okrogle mize, ki jo je organizirala republiška konferenca ZSMS, so se poleg mladih kmetov udeležili tudi predsednik predsedstva SRS Viktor Avbelj, predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milan Knežević, predsednik Zadrugne zveze Slovenije Leo Frelj, predsednik Sveta za kmetijstvo pri RK SZDL Franc Simonič, član predsedstva RK SZDL

Slavko Glinšek ter predstavniki skupščinskega in družbenopolitičnega življenja naše občine.

Prijetno pa je v soboto zvečer zadišalo v okolici grada Podgrad. Štiriindvajset ekip mladih zadrudnikov se je namreč pomerilo v pripravljani domači jedi. Njihove izdelke je ocenjeval mojster Ivančič, ki se je stežka odločil, katera jed je najokusnejša. Skupaj s člani ocenjevalne komisije so potem le določili zmagovalca — ekipo Mozirja. Nedeljski del srečanja, ko so bila na vrsti kmečka opravila in igre, so mislili zaradi dežja odpovedati. Toda vrli mladi kmetje se s tem niso strinjali. Kljub dežju so se pomerili v košnji, grabljenju in vlečenju vrvi. Njihove vztrajnost in borbenost si je ogledal tudi predsednik predsedstva SR Slovenije Viktor Avbelj, zbranim pa je spregovoril Milan Knežević. Na Vranskem pa je bilo dva dni poskrbljeno tudi za prijetno zabavo, glasbo in ples. Slabo vreme tudi tokrat ni ugnalo mladih kmetov. Na svidenje prihodnje leto!

—jv

Fantje so se pomerili v vleki vrvi

Priznanja zaslužnim hmeljarjem

Za dosežene uspehe v hmeljarstvu so ob letošnjem dnevu hmeljarjev podelili priznanja, ki so jih prejeli: Franc Kronovšek (Topovlje), Ivan Turnšek (Podvrh), Jože Pospesh (Kasaze), Mirko Rotovnik (Gotovlje), Jože Govek (Gotovlje), Jože Kramar (Zaloška gorica), Franc Grenko (Kaplja vas), Maks Grešak (Založe), Franc Sedminek (Spodnje Roje), Albin Šketa (Orla vas), Slavko Leskovšek, Viktor Drolec, Kon-

rad Toman (vsi iz Trnave), Karel Florjan (Prekopa) Marija Nadj, Olga Meško, Veljko Mešič in Marija Šlogar (vsi iz Petrovc), Anton Fonda, Štefan Horvat, Alojz Kranjc (vsi Kmetijstvo Žalec, TOZD Latkova vas).

Podelili so tudi priznanja in nagrade za visoke pridelke hmelja — letnik 1981. Za savinjski golding je prejel prvo nagrado Jože Pikel iz Zgornjih Roj, drugo Ivan Ribič iz Zgornjih Roj in tretjo

Adi Golavšek iz Migojnic. Za sorto atlas je prejel prvo nagrado Jože Jurak iz Sešč, drugo Ivan Rančigaj z Gornjskega in tretjo Jože Kramer iz Zaloške gorice. Za apolon je prejel prvo nagrado Viktor Napotnik iz Podloga, drugo Vinko Cokan iz Spodnjih Roj in tretjo Maks Vasle iz Založ. Za auroro je prejel prvo nagrado Martin Kranjc iz Kaple, drugo Ivan Ribič iz Spodnjih Roj in tretjo Viki Ježovnik iz Podvina.

T. TAVČAR

PO POTEH NOB V SAVINJSKI DOLINI

V MIKLAVŽU SO SE POKLONILI PADLIM BORCEM

Nedavno je bila v Miklavžu svečanost, na kateri so odkrili spomenik šestim talcem, ki so bili ustreljeni 10. 8. 1941. To je bilo drugo streljanje talcev na Štajerskem, prvo je bilo pri Krškem, kjer je bila skupaj z domačimi fanti ustreljena Ivanka Uranjek iz Griž. Pri drugem streljanju je padlo šest talcev: Jože Božič, iz Celja, Alojz Jerč iz Migojnic pri Grižah, Marjan Nemec iz Radeč, Franc Planinc iz Celja, Ivan Plaskan iz Sentrupertu in Jože Tršek iz Ptuj.

Ob odkritju spomenika so krajanji Miklavža pripravili spominsko proslavo, katere so se udeležili tudi sorodniki ustreljenih iz Žalca, Radeč, Celja in Hrastnika. Delegacije teh mest so k spomeniku položile venec. Spomenik so v svoje varstvo prevzeli člani taborniškega odreda »Franc Lešnik« iz Miklavža.

Kot rečeno, sta bila med ustreljenimi dva Savinjčana:

ALOJZ JEREB: rodil se je 20. 6. 1906 v Idriji. Izučil se je za brivca. Z nastopom fašizma se je zatekel k svoji sestri Fani, poročeni Strnad, v Migojnic. Redno ni bil zaposlen, delno zaradi šibkega

Alojz Jerč

zdravja, delno pa tudi zaradi tega, ker se je že tedaj aktivno udeleževal v naprednem gibanju. Bil je član Vzajemnosti in simpatizer KP, kar ni nič čudnega, saj sta bila sestra Fanika in njen mož že pred vojno člana KP, pri njiju pa sta stanovala znana revolucionarja brata Letonja.

O Alojzu Jerču je prvoborec Albin Vipotnik zapisal, da je pomagal bratoma Letonji pri transportiranju orožja iz Migojnic v Zabukovico. Bil je eden tistih skromnih in tihih sodelavcev, ki so neutrudno in požrtvovalno delali v pripravah na oboroženo vstajo. Pozneje je nosil hrano ilegalcem od Strnadove hiše v Migojnicah do začasnega taborišča pod Bukovico. Nekega dne so ga Nemci ujeli in ga neusmiljeno pretepali. Za vsako ceno so hoteli izvedeti, od kod in za koga nosi hrano, kje so ti ljudje, katerim je namenjena. Lojze ni ničesar priznal in ničesar izdal. Ustrelili so ga. Sodeč po zunanosti je bil Lojze slabotne konstrukcije in rahlega zdravja. S svojim hrabrim zadržanjem pred sovražnikom pa je izpričal visoko zavest in trdno pripadnost gibanju, ki se je borilo za svobodo in neodvisnost.

IVAN PLASKAN: rodil se je 9. 5. 1914 v Sentrupertu v Savinjski dolini. Po končani meščanski šoli je ostal doma. Kandidat za sprejem v članstvo KP je postal leta

Ivan Plaskan

1936, član pa leta 1937. Bil je prvi sekretar celice KP v Sentrupertu, kasneje ga je zamenjala teta Vera, ker se sam zaradi ilegale ni smel nikjer pojaviti. Preko nje (bila je predvojni član KP, od leta 1941 vključena v oborožen upor, izdana, aretirana, umrla v Osievicinu) je v zimi 1937/38 organiziral tečaj esperantskega jezika.

V ilegali je bil od leta 1936. Isto leto je odšel na odsluženje vojaškega roka. Na dopustu je opazil, da je zaradi svojega mišljenja nadzorovan. Da bi se izognil aretaciji, se je vrnil domov in postal vojaški ubežnik.

Kmalu potem, ko je postal ilegalce, je poskusil preko Avstrije in Poljske priti v Rusijo. Na konzulatu Sovjetske zveze na Poljskem so ga poslali domov z nalogo, da se bori v partijskih vrstah doma. Pomladi leta 1939 je prišel k njemu Dušan Kraiger, ki je moral prav tako v ilegalo. Skupaj sta tiskala letake. Ivan Plaskan je deloval nekaj mesecev tudi v partijski tehniki v Tacnu pod Šmarno goro in na Brezovici pri Ljubljani. Med svojo ilegalo je dalj časa živel tudi pri Zagoženovih v Latkovi vasi. Pod psevdonomom Karli je bil v letih pred vojno glavni obveščevalec KP za Savinjsko dolino (izjava Franca Hribarja). Po okupaciji je postal vojni referent v okrožnem komiteju KP za Savinjsko dolino. Avgusta 1941 so ga ujeli gestapovci in ga ustrelili.

Še v istem mesecu je izgubila Savinjska dolina in Štajerska še dva prekaljena borca. V mariborskih zaporih sta bila ustreljena Slavko Šlander in Franjo Vrnč.

Osvobodilno gibanje v Savinjski dolini je Plaskan vodil vojni komite za Savinjsko dolino. Vrnč je bil komandir Celjske čete, Slavko Šlander pa sekretar Pokrajinskega komiteja za Štajersko in član CK KP za Slovenijo.

F. Ježovnik

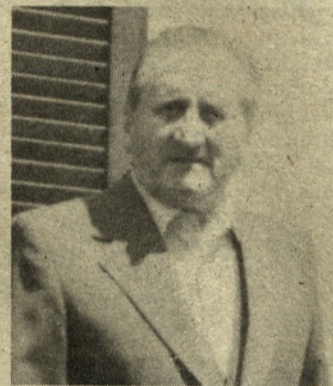
Polje, kdo bo tebe ljubil...

»Ta mi je najbolj pri srcu.« je dejal Tonček Goršek in se široko nasmejal. Vitalnemu, kot je, bi mu težko prisodili sedem križev. In potem nasteva: sin Toni bo trideset, hčerka Mirica 28 in Štefka 26 let.

»Pozno sem se poročil. Ali ne, Štefka?« Pomežikne ženi, ki kramlja z vnukinjo Moniko.

Aubrecht Marija

Tonček Goršek

»Jaz znam plesati!« začivka dekletke nadvse živahnih oči. Žena Štefka pove, da so bila njena mlada leta kar trda. »Bilo nas je sedem otrok, oče je odšel v Ameriko. Izučila sem se za šiviljo. Vedno sem šivala bolj za domače ljudi. Zemlja in šivanka pač ne gresta skupaj. Saj veste, na kmetih dela nikoli ne zmanjka.«

Štefka skriva leta, izžareva eno samo prijetno skromnost. »Micika, prisedi in še ti katero reči,« navihano namigne Tonček več kot osemdeset let stari ženi, vedrega in nasmejanega obraza. »Aubrecht Marija, prosim!« se pošali in prične svojo pripoved. »Sem rojena Žalčanka.

Prisrčen sprejem v Belih Vodah

Verjetno se bodo člani delegacije krajevnih skupnosti Šempeter, ki so obiskali Bele vode v kruševski občini, še dolgo spominjali obiska v pobrateni občini. Že sam sprejem v Belih Vodah, kjer jih je pričakala njihova folklorna skupina, je bil nekaj nepozabnega. Pričakala jih je domala vsa vas, več kot 100 prebivalcev. V dneh obiska so jim v celoti pokazali svojo izrazito kmetijsko usmerjeno vas, navade in običaje. Poka-

Nezakonska. Poznala sem mamo in očeta. Pa sem že kot otrok morala s trebuhom za kruhom. Na Dobni je kar šlo. Bila sem z malim zadovoljna, nikoli nisem hlepela po bogastvu...«

Z bistrimi očmi ošvrkne steklenico, kozarce in hudo mušno reče:

»Tonček, tak natoči gostu, saj imajo čisto suhe ustnice!«

Pogovarjamo se, klepetamo. O vsem: o zemlji, petju, igranju, kako je bilo nekdaj in kako je danes, ko je sin Toni vzel vajeti v roke.

»Prepevam pa kar vsi pri hiši.« pripomni Tonček. Grunt je kupil stari oče. Nikoče je bilo pač drugače. Moj rajni oče je bil tajnik treh, štirih občin, pa igralec, pevovodja. Vse to smo podedovali otroci in ves naš rod. O ja, preko sto pesmi pa znam, to pa. Pa ne samo jaz, še več je takih Gotovljanov. Dosegal sem najvišje in najnižje glasove. Sin je izvrsten baritonist. Saj so ga nagovarjali, da bi šel v šole. No, srednjo bo tako ob delu končal. Zagotovo bo ostal na gruntu, saj ima veselje.

Pomislim na prenovljeno hišo, na okolje, ki je tako pristno kmečko. In kar preko dvorišča je obnovljena hišica, v kateri že dolga desetletja prepeva gotovljski pevski zbor.

Za hip se zatopimo vsak v svoje misli, samo za trenutek. In že se oglasi Micka: »K hiši sem prišla pred 73 leti. Pri Gorškovi sem si prislužila pokojnino. Eno samo službeno mesto. Veste, rada delam, pa tudi drugače nikdar nisem poznala žalosti. Večinoma sem bila zdrava. Potem sem bila pestunja. Jure in Leni sta bila prva v mojem naročju. Ko je Jure zrasel, je bil 40 let pevovodja. Bil je srčno dober človek. O, drugače pa znam biti tudi huda, prepirala pa se nisem nikoli. Gorškovi so me vzeli za svojo, česar sem resnično vesela. Vsi mi rečejo Gorškova Micka.

Stopimo na dvorišče. Gledamo prenovljeno hišo, kozolec, tudi »marof« bo dobil novo obleko. Ob slovesu mi je Micka prišepnila: »Zapišite, da smo srečna družina!«

Drago Kumer

Z INVALIDI ŽALSKE OBČINE PO KOROŠKEM:

Tam, kjer teče bistra Zila...

Tistega dne, ko sem se kot gost invalidov žalske občine udeležil enodnevnega izleta na Koroško, je bil napovedan dež. Ko smo se pred šesto uro zjutraj zbirali v Žalcu in opazovali ples oblakov, smo rekli: »Vremenarji se lahko tudi zmotijo, lep dan bo!« Imeli smo prav.

Bilo nas je petdeset v udobnem Kompasovem avtobusu in naš vodič France Lužnik se je izkazal kot dober poznavalec krajev in ljudi na Koroškem, kratka, izlet je bil za udeležence nepozabno doživetje.

Ko smo opravili formalnosti na meji, smo se odpeljali čez Labot skozi Podjuno, mimo Velikovca proti Gosposvetskemu polju. Tu je bil krajši postanek pri Vojvodskem prestolu, kjer smo se pri knežjem kamnu tudi slikali. Štirje turisti v rdečih nogavicah so nas zvedavo motrili in kazalo je, da niso bili nič kaj navdušeni nad našo govorico. Vrnili smo se v avtobus in se povzpeli do Gospe svete. Staro cerkev obnavljajo. V tamkajšnji bančni filiali smo zelo ugodno zamenjali dinarje, kar se sicer redko dogaja.

Do Celovca ni bilo več daleč. Ura potepa po mestu, ki je v tem času polno turistov. Sledila je zanimiva vožnja mimo Žihpolja skozi Rožno dolino. Imeli smo lep razgled na Rož in nasploh so ti kraji lepi in mikavni. Po ozki, lepo speljani cesti smo se skozi Borovlje povzpeli v vas Sele.

Tu nihče ne govori nemško, vas je čista slovenska. Župnik Matuš, ki je doma iz Gančan

Prekmurju in tu v Selah živi že čez 30 let, nam je povedal, da so Sele še pred vojno šteje nad tisoč prebivalcev, sedaj pa jih je le še nekaj čez sedem sto. Ker v Selah ni dovoljeno graditi stanovanj, se mlade družine izseljujejo v dolino in tako številno prebivalcev usiha.

Selani so si pod cerkvijo zgradili večjo kulturno dvorano, kjer se vrste prireditve. Na tem odru je pel tudi naš slovenski oktet in nasploh so Sele kulturno zelo razgibane. Mladi ljudje so večinoma zaposleni po okoliških krajih v dolini. Večina se vrača domov, tisti, ki si spletajo družinska gnezda v dolini, pa so za Sele izgubljeni. Zapišimo še to, da so bile Sele med zadnjo vojno zibelka partizanstva in da so domačini zato plačali velik krvni davek. Na zidu stare

kapelice, ki je zanimiv kulturni spomenik (izvira iz 15. stoletja), smo prebrali 17 imen domačinov, ki so jih hitlerjevci obglavili na Dunaju. Veliko ljudi je bilo izseljenih. Okupator je divjal in požgal domove slovenskih družin.

Iz Sel smo nadaljevali vožnjo do Robeža.

Tu stoji spomenik, posvečen borcem Kranjčevega bataljona, II. grupe odredov, ki je izbojeval pomembno zmago nad sovražnikom. Kot je znano, so nacistično usmerjeni skrajneži spomenik razstrelili, a so ga domačini obnovili. Ko smo se pred spomenikom fotografirali, smo se za krajši čas zaustavili še v Pliberku. Od tod do Mežiške doline ni bilo več daleč. Spotoma smo si ogledali še spomenik NOB v Poljani in spominsko obeležje,

kjer je padel koroški borec Malgaj iz Šentjurja in se slednjič ustavili v gostišču Murko pri Slovenj Gradcu.

O tem izletu bi lahko še veliko zapisali, a nam prostor žal ne dopušča. Zapis bi strnili s podatkom, da je bil letos to naš šestinideseti izlet. Društvo invalidov Žalec šteje nad 2800 članov. Ima številne dejavnosti, med katere nedvomno sodi na prvo mesto izletništvo. Invalidi potujejo največ po domovini, včasih pa tudi v inozemstvo. Tudi letos so imeli največ izletov po domovini. Potovanja so tako organizirana, da si udeleženci lahko ogledajo kar največ krajev iz NOB in tako tudi po tej plati oživljajo spomine oziroma tradicije NOB.

Zapišimo še to, da ima pri organizaciji izletov velike zasluge neutrudni vodja France Lužnik.

Tk. Lojze

DA NE POZABIMO

STAVKA PREBOLDSKIH TEKSTILCEV

Od preboldskih obratov je prva stopila v stavko tiskarna. Tu so bili odnosi med vodstvom tovarne in delavci najbolj zapleteni. Neposreden povod za stavko v tiskarni l. 1936 je bil namen centrale iz Zagreba, da spravi na varno mesto zaloge blaga v Preboldu. Svojega uslužbenca, ki se je izdajal za kupca, je s kamioni poslala v Prebold. Delavci so ga prepoznali, preprečili nakladanje in kamioni so se v Zagreb vrnili prazni. Ustanovil se je stavkovni odbor, ki so ga sestavljali Franc Novak, Nestl Zgank, Ivan Farčnik, Tone Pečnik, Avgust Lukanc, Ivanka Strožič in Kristl Žibret. Potem je stavka zajela še tkalnico. Njen odbor so sestavljali Ivan Zagoričnik, Feliks Ocvirk, Jožica Cokan, Gelčka Cobal, Ivanka Kobal in Tončka Mrak. Delegacija stavkovnega odbora je od strojnika zahtevala, da zaustavi stroje. Pod grožnjo je ukaz izpolnil. Ropotanje stavev je utihnilo in tkalci so se pridružili stavkajočim iz tiskarne. Uvedli so strogo disciplino. Stroje so očistili in namazali, blago pa shranili na suho in varno mesto. V oddelkih so bdele dežurne straže. Stavkajoči so spali v tovarni. Vsako jutro ob 5. uri so delavci napravili obhod okrog tovarne, pred njimi sta igrala harmonikarja. Organizirana je bila tudi kuhinja. Okoliški prebivalci so nudili delavcem moralno oporo, jih spodbujali, naj ne klonejo in jih zalagali s hrano. Ravnateljstvo je delavske zahteve odklanjalo. Ko je prišla iz Ljubljane vest, naj delavci zapuste tovarne, ker so se začela pogajanja, so se razšli na domove. Stavkovni odbor je odslej zasedal v gostilni Ivanke Turnšek v Kaplji vasi. Vsako jutro so se sestali pred tovarno. Zdaj je tovarniško vodstvo skušalo razbiti delavsko enotnost. Pridobili so mojstre, ki so ydrli v tovarno in začeli poganjati stroje. Ker jim to ni uspelo, so začeli razbijati šipe in delati nered. Stavkovni odbor je vložil pri žandarmarijskem vodji protest in zahtevo, da morajo mojstri zapustiti tovarno. Ravnateljstvo sprva zahtevi ni hotelo ugoditi, potem pa je popustilo in mojstri so osramočeni zapustili tovarniške prostore.

Kolektivna pogodba je bila podpisana 23. septembra 1936, delavci pa so na prigovarjanje pričeli z delom dva dni prej, vendar jim ta pogodba ni prinesla posebnih koristi. S stavko so preboldski tekstilci izpričali solidarnost do stanovskih tovarišev v Sloveniji, ki so delali še pod veliko slabšimi pogoji.

Pred tovarno zbrani delavci v stavki slovenskih tekstilcev leta 1936

POLOVICNO VESELJE HMELJARJEV OB LETOŠNJEM PRAZNIKU

Zaradi neugodnega vremena in ujmi, ki so prizadele Savinjsko dolino in okrnile sicer obetajočo letino, letošnji praznik hmeljarjev v Braslovčah ni izzvenel tako sproščeno, kot prejšnja leta. Kako bi tudi, ko pa so hmeljarji v Braslovčah, Parižljah in drugih vaseh še odstranjevali posledice sobotnega neurja s točo.

Prireditve ob letošnjem, 20. prazniku hmeljarjev, so se pričele že v četrtek s tekmovanjem mladih traktoristov, ki so se pomerili v

obisku, srednje kmetijsko šolo, kar pomeni, da se bo posvetila kmetijstvu.

Na sobotni prireditvi so podelili tudi priznanja hmeljarjem, ki so v minulem obdobju dosegli največje uspehe pri proizvodnji hmelja. Praznovanje so nadaljevali in sklenili v nedeljo v Braslovčah. Tu je bila že v dopoldanskem času demonstracija kmetijskih strojev, zanimivo pa je bilo tudi tekmovanje mladih zadržnikov v postavljanju hmeljev in v drugih

Hmeljski starešina s svojo spremljevalko

oranju. V petek je bilo srečanje hmeljarskih tehnologov Slovenije, odprli pa so tudi zanimivo razstavo inovacij s področja kmetijstva in prikazali nekaj novih strojev iz programa tovarne kmetijskih strojev — SIP Sempeter.

V soboto zvečer so na slovesni prireditvi v Žalcu izbrali novega hmeljarskega starešino in njegovo spremljevalko. Starešinarstvo je za eno leto prevzel 61-letni kmet in dolgoletni hmeljar Franc Mahor iz Pariželj, njegova spremljevalka pa je postala 18-letna Bernarda Zagoričnik iz Podvina pri Polzeli. Bernarda je kmečko dekle in

hmeljarskih opravilih. Najboljšim so podelili priznanja.

Ob 14. uri se je skozi Braslovče razlila pisana povorka s hmeljem okrašenih kmečkih voz, na katerih so hmeljarji prikazali nekatere značilnosti iz življenja in dela savinjskih hmeljarjev.

Med tem se je zbralo na osrednjem prireditvenem prostoru že lepo število Savinjčanov in ostalih gostov. Sledil je krajši program s predstavitvijo novega hmeljarskega starešine in njegove spremljevalke. Praznovanje so sklenili z veseličnim delom prireditve. Tk.L.

FOTOKRONIKA

BRIGADA NA GORIČKO

Od 8. do 29. avgusta dela na Goričkem na republiški delovni akciji tudi brigada Slavka Slandra iz Žalca. Brigada šteje 52 brigadirjev, v njej pa je tudi trinajst mladih iz pobratene občine Kruševac. Pokrovitelj brigade je Gradnja Žalec. Na sliki: Pred odhodom iz Žalca.

T. TAVČAR

Reševanje hmelja po neurju

Tudi v naši dolni posamezna društva vse pogosteje prirejajo tekmovanja v kmečkih večerinah. Eno takšnih je bilo v začetku avgusta na Homu pri planinski postojanki, ki se ga je udeležilo enajst pet-članskih ekip. Posebnost tekmovanja je bila v tem, da so kosile ženske, moški pa so grabili. Najbolje in najhitreje je kosila tekmovalka iz Zabukovice, sledile pa so ji tekmovalke iz Zahoma in Sešč. Ekipno je bila najboljša skupina iz Sešč, sledili sta ji ekipi iz Zabukovice in Zahoma. Tekmovanje je lepo uspelo, ogledalo pa si ga je več kot 500 obiskovalcev.

Jurčki na posnetku niso s kakšne gobarske razstave, v objektih jih je ujel naš dopisnik in sodelavec, ko se je mudil na Ponikvi. So zgovoren dokaz, da je bila letos gobarska bera obilna. Poleg teh na posnetku, se mu je tisti dan še kar sedemdesetkrat nasmehnila sreča, ki je za ljubitelje te začimbe zavidanja vredna

—vc

Gobarji — iščemo najtežjo gobol

Letošnja gobarska letina je bogatejša od preteklih, to že lahko trdimo po beru v začetku avgusta. Čeprav je gobarjev še vedno več kot gob, so nekateri imeli srečo in našli po več deset jurčkov na enem mestu. Za prave gobarje pa pomeni

še posebno zadovoljstvo goba, ki jo redkeje najdemo v naših gozdovih ali pa goba, ki ima posebne dimenzije tako po velikosti kot po teži. Tudi v letošnjem letu smo bili priča mnogim zastrupitvam z gobami predvsem zaradi nepoznavanja užitnih gob.

Zato smo se odločili, skupaj s hotelom Prebold za tekmovanje v katerem bomo izmed treh vrst gob in sicer HRASTOVA ZARASČENKA, SENOŽETNA PRAŠNICA in BOROVA GLIVA, izbrali najtežjo. Tekmovanje bo spremljala tričlanska komisija v sestavi Julij Palir, član gobarskega društva Celje, Franc Serdoner, upravnik hotela Prebold in Janez Kroflič, odgovorni urednik našega lista.

In kakšna je naloga gobarjev? V času od 10. do 20. septembra morate prinesiti omenjene gobe v recepcijo hotela Prebold, od 19. do 20. ure kjer bo komisija ugotavljala težo posamezne gobe.

V hotelu Prebold bodo v mesecu septembru stregli gobje jedi, zadnjo soboto pa organizirali, gobarski ples, na katerem bomo razglasili rezultate tekmovanja. Prve tri tekmovalce bodo nagradili s prostim vstopom za dve osebi na ples in večerjo.

O poteku tekmovanja bomo poročali v našem časopisu v naslednji številki, predstavili bomo tudi zmagovalce. Torej gobarji vabimo vas k sodelovanju hkrati pa vam želimo veliko uspeha.

MEMORIALNI TURNIR VLADA VEBRA

Zadnje dni julija je teniška sekcija TVD Partizan Žalec pripravila klubski memorialni turnir Vlada Vebra v dvojicah. Vlado Veber je bil vsestranski športnik in telesnokulturni delavec in dobitnik številnih priznanj za svoje delo. Velik je njegov delež pri razvoju tenisa v Žalcu in tudi pri izgradnji Športnega centra. Udeleženci turnirja so se poklonili njegovemu spominu s šopkom cvetja, ki sta ga njihova predstavnika odnesla na grob.

Na turnirju je sodelovalo šest dvojic, zmagala pa sta Zoran Vučer in Silvo Lakner pred Rudijem Purom in Jožetom Cerovškom. Zmagovalca sta prejela poleg velikega prehodnega pokala še pokal v trajno last. —vc

DELAVSKA UNIVERZA ŽALEC RAZPISUJE
v šolskem letu 1982/83

naslednje oblike izobraževanja ob delu:

- 1. šole:
- osnovna šola 5., 6., 7., in 8. r.
- poklicna kovinarska šola 3. r.
- strojna tehniška šola 3. in 4. r.
- upravno administrativna šola 3. in 4. r.
- ekonomska srednja šola 3. in 4. r.
- višja upravna šola 1. in 2. letnik

- 2. tečajji:
- slovenskega jezika
- nemškega jezika (začetni in nadaljevalni)
- strojepisja (začetni in nadaljevalni)
- šivanja in krojenja (začetni in nadaljevalni)
- ročnih del (pletanja, vezenja, vozlanja)
- kuhanja (začetni in nadaljevalni)
- za kurjače nizkotlačnih kotlov
- skladiščne delavce
- plesanja — za starejše nad 30 let
- glasbena šola za odrasle
- fotografiranja
- strojnega pletanja (začetni in nadaljevalni)

Prijave sprejemamo do vključno 1. 9. t. l. Informacije dobite osebno ali po telefonu (710-616), vsak dan od 7.00 do 12.00 ure, ob sredah do 16.00 ure.

MODERNO IN POCENI BOSTE OBLEČENI, če boste obiskali

Veleblagovnico NAMA Žalec in Prodajni center LEVEC

Od 16. avgusta do 15. septembra

SEZONSKA RAZPRODAJA SPOMLADANSKO-POLETNE GARDEROBE

CENEJE LAHKO KUPITE:

- otroško, žensko in moško konfekcijo in pletenine
- srajce in bluže
- čevlje ter torbice

V veleblagovnici NAMA v Žalcu in Prodajnem centru LEVEC vas pričakujejo!

KOTO TOZD INDE VRANSKO

OBJAVA
prostitih del in nalog

snailke s 4-urnim delovnim časom

Pogoji: dokončana osemletka in en mesec delovnih izkušenj ali nedokončana osemletka in šest mesecev delovnih izkušenj.

Za navedeno prosto delo in naloge je določeno enomesečno poskusno delo.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: KOTO, TOZD INDE Vranksko 136.

Objava velja do zasedbe prostih del in nalog.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15-dneh po sklepu samoupravnega organa.